

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

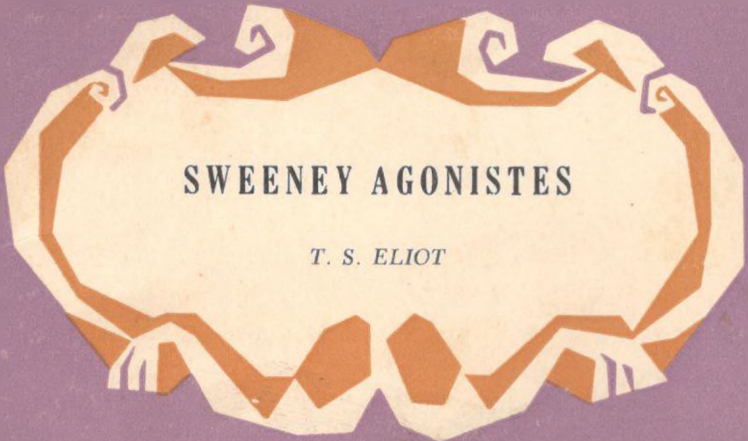
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

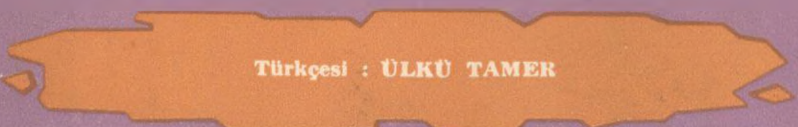
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

SWEENEY AGONISTES

T. S. ELIOT

Türkçesi : ÜLKÜ TAMER

de

SWEENEY AGONISTES

TİYATRO KİTAPLARI : 8

T. S. ELIOT

SWEENEY AGONISTES

OYUN

Türkçesi : Ülkü Tamer

de yayınevi

BİRİNCİ BASKI : HAZİRAN 1961

*Bu çeviri izin alınmadan oynanamaz. Oynamak isteyenlerin
su adrese yazmaları : Memet Fuat, Altunizade, Çamlıca,
İstanbul.*

de yayınevi

*İstanbul, Cağaloğlu, Nuruosmaniye
Cad, 92. Tel : 22 85 87*

*Sayfa düzeni : Metin Yasavul. Dizgi : Erdoğan Kantürk ;
Tertip : Naim Kalebas; Düzelti: F.Bengü; Baskı : Ziya Ketahte*

İSTANBUL MATBAASI
Nuruosmaniye Cad, 90

SWEENEY AGONISTES

Oyun

*Orestes : Göremiyorsun onları, göremiyorsun
— ben görüyorum ama : avlıyorlar beni,
gitmeliyim.*

Cheophoroi.

*Onun için ruh, kendini yaratılmış varlıkların
sevgisinden kurtarınca kadar, kutsal
birliği edinemez.*

St. John of the Cross.

I

DUSTY. DORIS.

DUSTY.

Var mısın Pereira'ya?

DORIS.

Ne olmuş Pereira'ya?

Bana ne?

DUSTY.

Sana mı ne?

Kim veriyor kirayı?

DORIS.

Evet, o veriyor kirayı

DUSTY.

Bazı erkekler verir, bazıları da vermez
Benden iyi bilirsin, bazıları da vermez

DORIS.

Senin olsun Pereira

DUSTY.

Ne olmuş Pereira'ya?

DORIS.

Hiç de efendi değil şu Pereira :
Güvenilmez ki!

DUSTY.

Orası öyle.

Hiç de efendi değildir güvenemezsen ona
Eğer güvenemezsen ona —
Bir türlü ne yapıp yapmıyacağını
Kestiremezsin.

DORIS.

Yaranmak faydasızdır Pereira'ya.

DUSTY.

Halbuki Sam ne efendidir ya!

DORIS.

Sam'i ben severim

DUSTY.

Sam'i *ben* severim

Yaa hem de ne şekerdir
Eğlenceli bir kişi.

DORIS.

Eğlencenin kendisi!
Eskiden bir arkadaşım vardı.

Öyle güldürürdü ki insanı.

DUSTY.

Sam güldürür insanı;

İyi biridir *Sam*

DORIS.

Ama *Pereira*'da iş yok.

Atalım *Pereira*'yı!

DUSTY.

Eee, ne yapacaksın?

TELEFON.

Çıngır da mıngır

Çıngır da mıngır

DUSTY.

İşte *Pereira*

DORIS.

Evet, işte *Pereira*

DUSTY.

Eee, ne yapacaksın?

TELEFON.

Çıngır da mıngır

Çıngır da mıngır

DUSTY.

İşte *Pereira*

DORIS.

Durdursana şu korkunç sesi.

Ahizeyi kaldır canım

DUSTY.

Ne desem ki!

DORIS.

Ne istersen : hasta olduğumu söyle
Ayağını kırdı de merdivenlerde
Yangın çıktığını söyle

DUSTY.

Alo alo kimsiniz?

Evet Bayan Dorrance'ın evi
Ooo, siz misiniz Bay Pereira?
Nasılsınız efendim?
Ah, pek üzgünüm, sahiden öyle
Doris soğuk almış, yok canım
Pek önemli değil, soğuk almış
Öyle sanıyorum — inşallah
İnşallah doktor istemez
Doris nefret eder doktorlardan
Pazartesi'ye anyacakmış sizi
Pazartesi'ye iyileşir belki
Onu çağırmasam olmaz mı şimdi
Sıcak suya koydum da ayaklarını
Sıcak suya koydum dedim onun ayaklarını
Olur, Pazartesi'ye arayın.
Olur, söylerim ona. Güle güle. Güle güleee.
Tabii, eminim, ne kadar nazıksınız.
Ah — h — h

DORIS.

Bu akşamki kartları kesiyorum
Tahmin et önce hangisi

DUSTY.

Önce. Hangisi?

DORIS.

Sinek papazı

DUSTY.

Pereira'nın ta kendisi

DORIS.

Sweeney de olabilir

DUSTY.

Ama Pereira

DORIS.

Sweeney de olabilir ama

DUSTY.

N'olursa olsun, çok acayip.

DORIS.

İşte karo dörtlüsü, bu ne demek peki?

DUSTY.

(Okuyarak.)

«Biraz para, ya da giyilecek cinsten

Bir hediye, belki de bir toplantı.»

Bu da acayip.

DORIS.

Al sana bir üçlü. Bu ne demek?

DUSTY.

«Gelmiyen bir arkadaş haberi.» — Pereira!

DORIS.

Kupa kızı! — Bayan Porter!

DUSTY.

Sen de olabilirsin ama

DORIS.

Sen de olabilirsin ama

Hepimiz kupayız. Bilinmez ki.
Ondan sonraki karta baęlı.
Kartları okurken biraz *düşünmeli*,
Doęrusu herkesin yapabileceęi bir iş değil.

DUSTY.

Evet, kartları oldukça biliyorsun
Peki, şimdi ne çıktı?

DORIS.

Altılı.

DUSTY.

«Kavga. Soęukluk. Ayrılık.»

DORIS.

İşte maça ikilisi.

DUSTY.

Maça ikilisi mi?

KEFEN DEMEKTİR BU!!

DORIS.

KEFEN Mİ DEMEKTİR BU?

Eyvah, bu başıma gelen ne?
Hem de toplantıdan önce!

DUSTY.

Belki de bir arkadaşın kefenidir canım.

DORIS.

Hayır, hayır, benimki. Buna eminim.
Bütün gece rüyamda düęünler gördüm.
Evet, evet, benimki. Buna eminim.
Eyvah, bu başıma gelen ne?
Artık kart mart çekmem,
Sen çek şansına. Sen çek şansına.
Belki büyüü bozar. Sen çek şansına.

DUSTY.

Maça oğlanı.

DORIS.

Herhalde Snow

DUSTY.

Swarts da olabilir

DORIS.

Snow da olabilir

DUSTY.

Hep de böyle kartlar çekiyorum —

DORIS.

Çekmesini biliyorsun da ondan

DUSTY.

Duymasını biliyorum da ondan

DORIS.

Bazen de hiçbir şey söylemez bu kartlar

DUSTY.

Onlara ne sormak istediğini bilmelisin

DORIS.

Ne bilmek istediğini bilmelisin

DUSTY.

Onlara çok şey sormanın faydası yok

DORIS.

Onlara birden fazla sormanın faydası yok

DUSTY.

Bazen de hiç mi hiç faydası yok

DORIS.

Şu kefen hakkında bir şeyler bilmek isterim

DUSTY.

Ben istemem! Ne dedim sana? Hep böyle
Kartlar çekiyorum demedim mi?
Kupa oğlanı!

(Pencere dışında ıslık.)

Aklıma bile gelmezdi
Anma tesadüf! Ne acayip şu kartlar!
(Yeniden ıslık.)

DORIS.

Sam mi?

DUSTY.

Tabii, Sam'dir!

DORIS.

Tabii, kupa oğlanı Sam'dir!

DUSTY.

(Pencereden eğilerek.)
Merhaba Sam!

WAUCHOPE.

Merhaba şekerim
Kaç kişi var orada?

DUSTY.

Kimse yok burada
Kaç kişi var orada?

WAUCHOPE.

Dört kişiyiz burada.
Arabayı köşeye bırakayım
Hemen çıkarız yukarıya

DUSTY.

Peki, gelin yukarıya.

DUSTY.

(*Doris'e.*)

Ne acayip řu kartlar.

DORIS.

řu kefen hakkında bir şeyler bilmek isterim.

ÇAT ÇAT ÇAT

ÇAT ÇAT ÇAT

ÇAT

ÇAT

ÇAT

DORIS. DUSTY. WAUCHOPE. HORSFALL.
KLIPSTEIN. KRUMPACKER.

WAUCHOPE.

Merhaba Doris! Merhaba Dusty! Nasılsınız?

Ne var ne yok? İzin verirsiniz —

Kaptan Horsfall'ı bilirsiniz herhalde —

Sizi iki arkadaşımızla tanıştıralım,

İř için gelmiş iki Amerikalı efendi.

Bay Klipstein, Bay Krumpacker.

KLIPSTEIN.

Nasılsınız efendim

KRUMPACKER.

Nasılsınız efendim

KLIPSTEIN.

Sizinle tanıştığıma sevindim

KRUMPACKER.

Sizinle tanıştığıma pek sevindim

KLIPSTEIN.

Sam — Yani Çapulcu Sam Wauchope

KRUMPACKER.

Kanada Keşif Bölüğünden —

KLIPSTEIN.

Çapulcu sizden çok bahsetti.

KRUMPACKER.

Biz dördümüz beraber savaştık

Klip, ben, Kaptan, bir de Sam.

KLIPSTEIN.

Neler geldi başımıza, neler...

KRUMPACKER.

O poker partisi nasıldı? Ha Sam?

O Bordeaux'daki poker partisi?

Bir gün Sam'i yakalayın da Bayan Dorrance

Size Bordeaux'daki partiyi anlatsın.

DUSTY.

Londra'yı iyi bilir misiniz, Bay Krumpacker?

KLIPSTEIN.

Daha önce hiç gelmemiştim buraya

KRUMPACKER.

İlk defa dün gece damladık

KLIPSTEIN.

İnşallah son gelişimiz olmaz.

DORIS.

Londra'yı sevdiniz mi, Bay Klipstein?

KRUMPACKER.

Londra'yı sevdik mi? Londra'yı sevdik mi!

Londra'yı sevdik mi!! Ne dersin Klip?

KLIPSTEIN.

Bayan — ee — şey — fena değil.
Tabii sevdik Londra'yı.

KRUMPACKER.

Pekâlâ güzel.

DUSTY.

Öyleyse neden buraya yerleşmiyorsunuz?

KLIPSTEIN.

Şey, ama Bayan — ee — galiba anlatamadık
(Adınızı iyi duymadım demin
Ama yine de sevindim sizinle tanıştığıma) —
Londra bizim için biraz fazla eğlenceli
Evet, biraz fazla eğlenceli.

KRUMPACKER.

Evet, Londra bizim için biraz fazla eğlenceli
Sakin kabalık ettiğimi sanmayın —
Ama biz ayak uyduramayız buraya.
Ne dersin Klip?

KLIPSTEIN.

Pek güzel söyledin, Krum.
Londra güzel bir yer, şeker bir yer
Ziyaret edilecek bir yer Londra —

KRUMPACKER.

Hele Sam gibi sizi gezdirecek
Esashi bir İngiliz olursa yanınızda.
Sam'in ocağı sayılır Londra,
Söz verdi, bizi gezdirecek.

II

SWEENEY. WAUCHOPE. HORSFALL.
KLIPSTEIN. KRUMPACKER. SWARTS.
SNOW. DORIS. DUSTY.

SWEENEY.

Bir yamyam adasına
Götüreceğim seni.

DORIS.

Sen yamyam olacaksın!

SWEENEY.

Sen de misyoner!
Biricik, ufacık, tefecik misyonerim!
Yutuvereceğim seni. Ben yamyam olacağım.

DORIS.

Götürecek misin beni? Bir yamyam adasına?

SWEENEY.

Ben yamyam olacağım.

DORIS.

Ben de misyoner.
Değiştireceğim seni!

SWEENEY.

Ben değiştireceğim seni!
Bir yahni olacaksın.
Cici minicik, beyaz minicik, bir misyoner yah-
nisi.

DORIS.

Beni yemezsin ama!

SWEENEY.

Yerim seni, yerim!

Cici minicik, beyaz minicik, tatlı minicik,
Tuzlu minicik, ufacık tefecik bir misyoner
yahnisi.

Şu yumurtaya bak

Şu yumurtaya bak

Hayat böyledir işte o adalarda.

Telefon da yok

Gramofon da yok

Otomobiller de yok

İki kapılısı da yok, dört kapılısı da yok,

Citroen de yok, Rolls-Royce da yok.

Büyürken yenilecek meyvalar var yalnız.

Yiyecek başka bir şeycikler yok.

Palmiyeler var bir yanda, bir yanda deniz

Görecek başka bir şeycikler yok.

Dalgaların sesi var yalnız

Duyacak başka bir şeycikler yok.

Bir şeycikler yok üç şeyden başka.

DORIS.

Onlar ne peki?

SWEENEY.

Doğum, çiftleşme, ölüm.

Hepsi bu, hepsi bu, hepsi bu, hepsi.

Doğum, çiftleşme, ölüm.

DORIS.

Sıkılırdım.

SWEENEY.

Sıkılırdın.

Doğum, çiftleşme, ölüm.

DORIS.

Sıkılırdım.

SWEENEY.

Sıkılırdın.

Doğum, çiftleşme, ölüm.

Bütün gerçekler işte :

Doğum, çiftleşme, ölüm.

Doğmuşum işte, bir kere yeter.

Hatırlamıyorsun, ben hatırlıyorum,

Bir kere yeter.

WAUCHOPE'LA HORSFALL'UN ŞARKISI.
SWARTS DAVUL. SNOW KEMİKLER.

Bambunun altında

Bambu bambu

Bambunun altında

Bir kişi gibi yaşar iki

İki gibi yaşar bir

İki : üç kişi gibi

Bam'ın altında

Bu'nun altında

Bambu'nun altında.

Toprağa ceviz düşer

Bağırır penguenler

Sesler denizin sesi

Bam'ın altında

Bu'nun altında

Bambu'nun altında.

*Gauguin'in yerlileri
Süslenir yapraklarla
Düşer serin gölgeleri
Bam'ın altında
Bu'nun altında
Bambu'nun altında.*

*Neresinde korunun, söyle bana
Sevişmek istersin benimle?
Cevizin, gölgenin, yaprağın mı
Yoksa bambu'nun mu altında?
Yaşlı ağaçlar da olur
Yaşlı bir koru da olur
Yaşlı bir ada da olur
Taze bir yumurta da
Taze bir yumurta
Ve mercan denizin sesi.*

DORIS.

*Hiç de yumurta sevmem, hiç de sevmedim;
O adadaki hayat da başkalarının olsun.*

KLIPSTEIN'LA KRUMPACKER'İN ŞARKISI
SNOW'LA SWARTS ESKİSİ GİBİ.

*Küçümen ada-kızım
Küçümen ada-kızım
Seninle kalacağım*

Üzülmiyeceğiz bir daha
Tireni kaçırmıyacağız
Eve kaçırmıyacağız yağmurda
Çiçek toplayacağız durmadan
Dakikalar değil saatlerimiz
Saatler değil yıllarımız olacak

Sabahlar

Akşamlar

Öğleler

Geceler

Sabah

Akşam

Öğle

Gece

} diminuendo

DORIS.

Hayat bu değil, bu değil hayat
Ölürüm daha iyi böyle yaşamaktansa.

SWEENEY.

Hayat tam bu işte. Hayatın ta kendisi.

DORIS.

Ne biçim

Hayat sanki?

SWEENEY.

Hayat ölümdür.

Bir adam bilirdim, bir kızı öldürmüştü

DORIS.

N'olur konuşmayın Bay Sweeney,

Siz gelmeden biraz önce kart çektim de
Bana kefen çıktı

SWARTS.

Kefen *size* mi çıktı?

DORIS.

En son kartta çektim KEFEN'i.
Böyle hikâyelere pek aldırman ama
Bütün acıyı çeken hep kadınlardır.

SNOW.

Bırakın da Bay Sweeney anlatsın
Emin olun efendim, hikâyeniz pek ilgi çekici.

SWEENEY.

Bir adam bilirdim, bir kızı öldürmüştü,
Herhangi bir adamın öldürdüğü gibi
Herhangi bir adam da ister öldürmeyi
Hayatında bir kerecik hiç olmazsa.
Onu bir banyoda sakladı,
Bir teneke lizolle bir banyoda sakladı.

SWARTS.

Böyle herifler eninde sonunda enselenirler.

SNOW.

Özür dilerim ama hepsi de enselenmez.
Epsom Heath'deki kemikleri düşünsene.
Ben gazetelerde okudum
Sen gazetelerde okudun
Özür dilerim ama hepsi de enselenmez.

DORIS.

Bütün acıyı çeken hep kadınlardır.

SNOW.

Bırakın da Bay Sweeney anlatsın.

SWEENEY.

Bu benim anlattığım enselenmedi
Ama o da ayrı bir hikâye.
Birkaç ay bu böyle sürdü
Kimsecikler gelmedi
Kimsecikler gitmedi
Sütünü içti adam, kirasını da verdi.

SWARTS.

Ne yaptı peki?
Nasıl vakit geçirdi? Ne yaptı peki?

SWEENEY.

Ne mi yaptı? Bu hesapta yok.
Yaşayan kişilere sor ne yaptıklarını.
Gelir, beni görürdü ara sıra
Bir içki verir, onu eğlendirirdim.

DORIS.

Onu eğlendirir miydin?

DUSTY.

Onu eğlendirir miydin?

SWEENEY.

İşte bu da hesapta yoktu.
Ama kelimeler kullanmalıyım konuşurken.
Anlatacağım şey şuydu :
Canlı olup olmadığını bilmiyordu adam
kızın da ölü olduğunu
Kızın canlı olup olmadığını bilmiyordu
kendisinin de ölü olduğunu
İkisinin de canlı olup olmadıklarını
ikisinin de ölü
Eğer kendi canlıysa sütçü değildi

ev sahibi değildi
Eğer onlar canlıysa ölüydü kendi.
Hiç ilgisi yoktu
Hiç ilgisi yoktu
Siz de yalnızsanız
Onun olduğu gibi siz de yalnızsanız
Siz ölümsünüz, hayat ya da,
İşte bu da yok hesapta
Ölümsünüz, hayat ya da,
Hayatsınız, ya da ölüm,
Hayattır ölüm, ölüm hayat
Kelimeler kullanıyorum konuşurken
Anlayın, anlamasanız da
Bana ne bundan, size ne bundan
Yapacaklarımızı yapmalıyız
Oturacağız burada, içeceğiz durmadan
Şarkılar tutturalacağız bir ağızdan
Duracağız hep böyle, gideceğiz hep
Kiraysa toplanacak bir başkasından.

DORIS.

Kimden toplanacak biliyorum.

SWEENEY.

Ben de biliyorum ama
Bana ne bundan, sana ne bundan?

KORO : WAUCHOPE. HORSFALL. KLIP-
STEIN. KRUMPACKER.

Gecenin ortasında yalnız olduğun zaman
terleyip korkularla fırlarsın yatağından
Yalnız olduğun zaman yatağın ortasında

THOMAS STEARNS ELIOT 1888 yılında, Amerika Birleşik Devletleri'nin Missouri eyaletinde, St. Louis şehrinde doğdu. Harvard'da, Paris Üniversitesi'nde, Oxford'da okudu. 1914'de, yirmi altı yaşındayken İngiltere'ye yerleşmiye karar verdi. Öğretmenlik, banka memurluğu gibi işlerde çalıştı; sonunda *Faber and Faber* yayınevinin ortaklarından biri oldu. 1917'de *Prufrock* şiirini yayımladı; üç yıl sonra da *Poems* adlı kitabı çıktı. İlk eserlerinde ezici bir kötümserlik havası eser. *The Waste Land* (1922) kuru, umutsuz bir dünya çizer; *The Hollow Men* (1925) ise umut kırıcılıkta hiç de ondan aşağı kalmaz.

1917'den 1919'a kadar *Egoist* dergisinin editörü olan T. S. Eliot, 1922'de *The Criterion*'u kurdu, 1939'a kadar bu dergiyi çıkardı. Eleştiri alanında da başarı gösteriyordu. 1920'de ilk deneme kitabı olan *The Sacred Wood*'u yayımladı. Bunu birbirinden ilgi çekici deneme, eleştiri, inceleme kitapları takibetti.

1927'de İngiliz uyruğuna geçti.

Şiirle tiyatroyu bağdaştırmak isteyen T. S. Eliot'un ilk önemli sahne eseri 1935'de yazdığı *Murder in the Cathedral* adlı oyunudur. 1939'da *Family Reunion*, 1950'de büyük bir başarı kazanan *The Cocktail Party*, 1955'de *The Confidential Clerk* adlı oyunları oynandı.

Edebiyat, politika, din alanlarında eskiye bağlı, gelenekçi bir düşünür olan Eliot, sanat işçiliği bakımından tam bir yenilikçidir. Dil alanında, biçim alanında aşırı denemelere girişmekten çekinmez. Düşüncelerinin çerçevesi gelenekçiyse de, o çerçeveye yerleştirdiği resimler, yenilik gücü bakımından Dali'yi, Picasso'yu bile aratmıyacak kadar aşırı şeylerdir.

T. S. Eliot şair olarak Fransız symbolistlerinin, *Ulysses* yazarı James Joyce'un, bir de yakın arkadaşı Ezra Pound'un etkisinde kalmıştır.

kısa oyunlar:

1. FEDERICO GARCIA LORCA
DON CRISTOBITA İLE DONA
ROSITA'NIN ACIKLI GÜLDÜRÜSÜ
Türkçesi : Memet Fuat 2 lira
2. EUGENE IONESCO
KEL ŞARKICI
Türkçesi : Ülkü Tamer - Genco Erkal 2 lira
3. ANTON ÇEHOV
DAĞ YOLUNDA
Türkçesi : Ülkü Tamer 1 lira
4. LADY AUGUSTA GREGORY
KULAKTAN KULAĞA
Türkçesi : Memet Fuat 1 lira
5. THORNTON WILDER
TRENTON İLE CAMDEN'E
MUTLU YOLCULUK
Türkçesi : Memet Fuat 1 lira
6. GEORG BÜCHNER
WOYZECK
Türkçesi : Hasan Kuruyazıcı 2 lira
7. WILLIAM SAROYAN
İSTİRİDYE İLE İNCİ
Türkçesi : Memet Fuat 1 lira
8. T. S. ELIOT
SWEENEY AGONISTES
Türkçesi : Ülkü Tamer 1 lira

de yayınevi

de yayınevi
eleştiri, inceleme, deneme
kitapları:

1. 'MEMET FUAT
DÜŞÜNCEYE SAYGI
(23 yazı) 3 lira
2. SEZER TANSUÇ
ŞENLİKNAME DÜZENİ
(İnceleme) 3 lira

ÜÇÜNCÜ KİTAP :

3. HÜSEYİN CÖNTÜRK
TURGUT UYAR
ASIM BEZİRCİ
EDİP CANSEVER
(2 inceleme)

de yayınevi

T. S. Eliot'un en güzel oyunu olan Sweeney Agonistes yazarın «çok yönlü oyun» ülküsüne yaklaşmaktadır : Basitlere olaylar dizisi; daha gelişmişlere kişiler, çatışmalar; edebiyatseverlere sözcükler; müzikseverlere ritim; sezine gücü olanlara, duygululara geliştikçe açılan bir anlam.

— William York Tindall

T.S.Eliot

1888 yılında, Amerika'da Missouri eyaletinin St. Louis şehrinde doğdu. Harvard'da, Paris Üniversitesi'nde, Oxford'da okudu. 1927'de İngiliz uyruğuna geçti. Çağımızın en büyük şairlerinden biridir. Eleştiri, oyun yazarlığı alanlarında da çok başarılı eserler vermiştir.

Sweeney Agonistes belki de çağımızda İngilizce olarak yazılmış şiir oyunların en güzelidir.

— Eric Bentley

De Yayınevi okuyucularına dünya edebiyatında önemli bir yer tutan «şiir oyun» türünün en başarılı örneklerinden birini sunuyor. Bu kitabın, yalnız tiyatroya yakınlık duyanların değil, bütün edebiyatseverlerin ilgisini çekeceğine inanıyoruz.